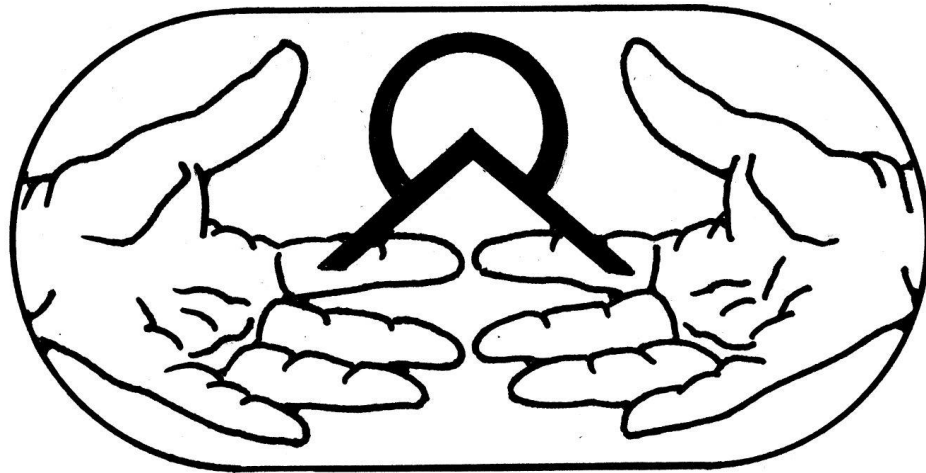

„Asociacijos judėjimo Lietuva yra čia“ Valdyba,
susipažinusi su šiomis programines gairėmis, pasiūlė jas
svarstyti Judėjimo „Lietuva yra čia“ nariams ir kuriamos
politinės partijos – Santalkos „Lietuva yra čia“ galimiems
partneriams ir nariams“

(išrašas iš Asociacijos judėjimo „Lietuva yra čia“ 2019-08-14
Valdybos posėdžio protokolo Nr. 5 priedas Nr. 3)

Santalkos „Lietuva yra čia“ programinės gairės

Santalkos „Lietuva yra čia“ nariai savo jėgas ir gebėjimus skiria Lietuvos žmonėms – piliečiams. Pamatinės mūsų vertybės – šeima, sveikata, savigarba ir saugumas. Šias vertybes vainikuoja žmogaus laisvė realizuoti savo prigimtį, atsakingai kuriant gyvenimą protėvių žemėje. Tik toks gyvenimas vertas žmogaus ir jo palikuonių prasmingos ateities.

Laisvas, sąžiningas, doras žmogus – tai laimingas žmogus savo šeimoje, giminėje, bendruomenėje, tautoje ir valstybėje.

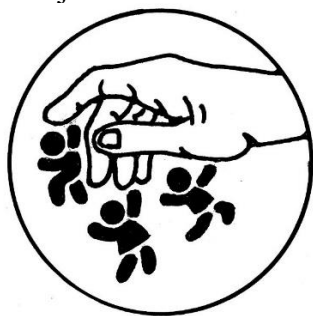
Tvarią, bendro gėrio valstybę kuria atsakingi žmonės-piliečiai, kurie nesutapatina laisvės su laisve palikti Tėvynę ir nebegrįžti į ją. Globalios Lietuvos nėra, LIETUVA YRA ČIA.

Išvardintomis pamatinėmis vertybėmis grindžiama Santalkos „Lietuva yra čia“ (LYČ) programinės gairės, jose dėstoma tai, kas svarbiausia, kad Lietuvos žmogus-pilietis siektų savo gyvenimo pilnatvės. **Programinės gairės iškelia į dienos šviesą pagrindines kiekvieno mūsų rūpesčių problemas ir būtinumą rinktis:**

- **SU ŠEIMA AR BE ŠEIMOS**
- **BENDRUOMENĖJE AR ANAPUS JOS**
- **VIRŠUJE AR APAČIOJE**
- **SAUGUMAS AR BAIMĖ**
- **ŽYDINTI ŽEMĖ AR DYKUMA**
- **SVEIKAS AR PACIENTAS**
- **ŠVIESUS AR TAMSUS**
- **KŪRĖJAS AR ĮKAITAS**
- **LAIMĖ LIETUVOJE**

SU ŠEIMA, NE VIENIŠAS

Susidūres su gyvenimo išbandymais žmogus patiria, kad tikrą paramą ir atramą jis randa tik šeimoje. Šeima - natūrali žmogaus būseną.

Mūsų laikai pasižymi bandymais ir eksperimentais sukurti „naują žmogų“, o taip pat ir „netradicinę šeimą“. Tokie bandymai buvo būdingi komunizmui ir fašizmui, tačiau dabar jie atnaujinami. Privalome nenuilsdami kartoti, kad šeima yra vienintelė institucija, atėjusi iš gamtos į visuomenę tiesiai, be jokių tarpinių susitarimų, ir tik šeimoje gamta ir visuomenė yra vieningos. Šeimos neigimas veda į gamtos ir visuomenės neigimą, jų naikinimą, valstybės išnykimą. Todėl šeima yra gyvybės ir gyvenimo tvirtovės bokštas, jį reikia stiprinti, saugoti ir ginti.

Lietuvoje tebėra gyvos tautos kultūra ir tradicijos, ginančios šeimą oriai ir humaniškai - būtina jas palaikyti ir gaivinti.

Santalka „Lietuva yra čia“ siekia:

1. Panaikinti trukdymus ir kliūtis įgyvendinant LR Konstitucijos žmogui/piliečiui suteiktą teisę šeimoje rūpintis savo vaikais ir juos auklėti, nes pasakyta: „Tėvų teisė ir pareiga — auklėti savo vaikus dorais žmonėmis ir ištikimais piliečiais“ (Konstitucijos 38 str.);
2. Gausia būtina laikyti jau trijų vaikų šeimą, jai skirti ypatingą valstybės paramą;
3. Šeimos apsirūpinimo (įskaitant mokesčių) politiką grįsti skaičiavimais kiekvienam šeimos nariui;
4. Gražinti valstybės politiką prie mokesčių mažinimo šeimoms su vaikais;
5. Teikti pirmenybę sąlygų oriam šeimos vystymuisi, nekeliant į pirmą vietą pašalpus ir išmokų, prilygstančių išmaldai, politikos;
6. Skatinti šeimos verslumą, ūkininkavimą, kūrybą; remti mažus ir vidutinius šeimos ūkius ir įmones;
7. Kurti ir puoselėti socialinę erdvę kartu santykiams – „Kartų namus“, remti rūpinimąsi tėvais, neįgaliaisiais, našlaičiais ir kitais rūpybos reikalingais šeimų bendruomenių nariais;
8. Stiprinti jaunimo ryšį su šeima, gimine, bendruomene.

BENDRUOMENĖJE, NE ANAPUS JOS

Lietuvoje daugėja vienišų žmonių, ypač pagyvenusių, kurių vaikai emigravo, dirba ir gyvena užsienyje. Skurde ir socialinėje atskirtyje atsidūrė įvairaus amžiaus Lietuvos žmonės – pradedant nuo vaikų ir baigiant senoliais. Centralizuotos valdžios sprendimai nepajėgūs spręsti konkretaus žmogaus ar šeimos problemų, būtina stiprinti ir įgalinti bendruomenes. Labai svarbu suteikti dėmesį ir pagalbą tokiems žmonėms, įtraukti juos į prasmingą ir kuriančią veiklą.

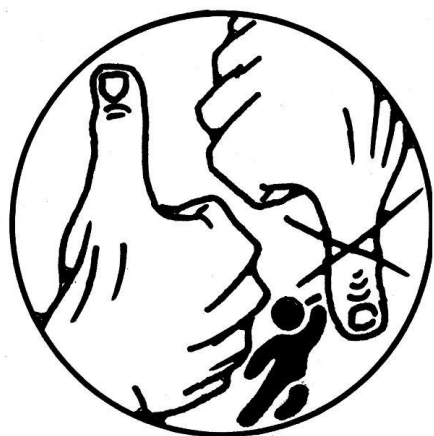
Regioninė ir socialinė atskirtis - viena svarbiausių masinės emigracijos priežasčių.

Santalka „Lietuva yra čia“ siekia:

1. Žinybinį, funkcinį valstybės valdymą keisti į horizontalų, tarpstintiniu ir tarpfunkciniu koordinavimu. Jis pagrįstas žmogaus gyvenimo kokybės, gerovės bei laimės rodiklių gerinimu, kuris geriausiai regimas savivaldoje;
2. Pasiiekti, kad artimiausiu metu (Seimo kadenciją) bendras skurdo lygis sumažėtų dešimčia kartų (nebesiektų 3-jų procentų);

3. Atskirties problemas turės padėti spręsti švietimo, kultūros ir sporto, jaunimo kūrybos viešojo sektoriaus paslaugų įstaigos ir tinklas;
4. Savivalda privalo tarnauti žmogui ir šeimai, skatinti vietos ūkį, verslumą, gyvybines jėgas. Pasiuksime, kad savivalda būtų dviejų lygių – rajono ir seniūnijos, seniūnai renkami kaip nepartiniai;
5. Abiejų lygių vadovus – merą ir seniūną rinkti reikia visuotinu, laisvu ir slaptu balsavimu;
6. Stiprinsime bendruomenes, kursime bendruomenių socialinio verslo sąlygas; iš esmės turi būti peržiūrėtas socialinio verslo, viešųjų pirkimų įstatymai; įteisinsime ir skatinsime praktiką pirkti bendruomenių teikiamas paslaugas ir produktus vietos-regionų rinkose, užtikrinsime, jog bendruomenės būtų įgalintos veikti: turėtų neatlygintinas patalpas veiklai, koordinatoriaus etatą ir galimybę gauti 2 proc. iš bendruomenės narių sumokėto GPM.

VIRŠUJE, NE APAČIOJE

Žmogus įsitvirtina visuomenėje, auga visapusiškai, stiebiasi aukštyn – tai lemia tiek žmogaus vidinės jėgos, kurias privalome ugdyti, tiek ir išorės sąlygos, kurias turime kurti. Mokslu turi būti grindžiamos visuomenės, valstybės ir verslo pastangos kurti vertybes, išsaugant Lietuvą, jos turtus ateities kartoms. Valstybė turi skatinti, o ne varžyti žmogų pertekliniais reguliavimais bei apribojimais, mokesčiais ir bausmėmis.

Gundomas perteklinio vartojimo žmogus tampa finansiškai priklausomas nuo didžiųjų bankų, greitųjų kreditų ir kitų panašių įstaigų. Klesti žmogaus ir jo šeimos spaudimo būdai, kai iš bėdon patekusio skolininko "išmušami" pinigai; šią praktiką palaiko antstolių tarnybos, padėdamos žmogų "išmušti" ir iš Tėvynės.

Turime sukurti tokias socialines „grindis“, tokią apsaugą nuo plėšikavimo hipotetinio kredito pagrindu, kad žmogaus skola būtų mokama pagal jo mokumo galimybes. Būtina įstatymiškai užtikrinti pagrindinių poreikių – būsto, maisto, aprangos, sveikatos, švietimo – paslaugas.

Progresiniai visų pajamų (ne tik susijusių su darbu) mokesčiai svarbus įrankis mažinant socialinę atskirtį ir pajamų diferenciaciją tarp šalies gyventojų. Gaunantiems nedideles pajamas šiuo atveju sumažinama mokesstinė našta ir tokiu būdu padidėja jų disponuojamos pajamos. Tai mokesčių sistema, kai skirtingoms mokėtojų grupėms taikomi skirtingi tarifai, o ne bendras mokesčio tarifas visiems mokėtojams.

Privalome suformuoti sklandžiai funkcionuojančius ir Lietuvos piliečiams tarnaujančius teisinius ir organizacinius mechanizmus, kurie sudarytų galimybę žmogui atsitiesti, realizuoti savo norus ir gebėjimus savo gimtoje šalyje.

Santalka “Lietuva yra čia” siekia:

1. Plėtoti žiniomis, inovacijomis grįstą valstybės valdymą ir ekonomiką; skatinti skaitmeninės ekonomikos plėtrą, kuri yra vienas iš ES ekonomikos augimo ir užimtumo pagrindų.
2. Užtikrinti, kad pirmą kartą pradantys verslą pirmuosius dvejus metus būtų atleisti nuo mokesčių, administracinių formų pildymo, visos kontroliuojančios institucijos ne baustų, o konsultuotų ir padėtų išplėtoti verslą;
3. Sukurti specializuotą šeimų, patiriančių skurdą registrą ir patvirtinti tarpsritinę programą, kuri leistų joms palikti skurdo ribą;
4. Laipsniškai mažinti PVM pirmo būtinumo prekėms ir paslaugoms iki 0 proc.

5. Vidutinio laikotarpio (iki 2030 m.) strateginiu tikslu laikyti kiekvieno Lietuvos piliečio oraus gyvenimo ¹ sąlygų sudarymą, taupiai naudant gamtos išteklius, nepažeidžiant jų atsinaujinimo galimybių;
6. Įveikti socialines-ekonomines problemas šiais pasiekimais:
 - a. Sustabdyti emigraciją ir sudaryti sąlygas iš emigracijos sugrįžti (tikslas - iki 300 000) Lietuvos piliečių;
 - b. Pasiiekti, kad socialinė nelygybė Lietuvoje tarp penktadalio turtingiausių ir penktadalio skurdžiausių Lietuvos piliečių neviršytų 4 kartų (2017 metais — 7,3 karto);
 - c. Ties skurdo riba atsidūrusių Lietuvos gyventojų perkamąją galią padidinti ne mažiau kaip dvigubai ir sudaryti sąlygas apsirūpinti būtiniaisiais produktais ir paslaugomis, atitinkančiomis oraus gyvenimo poreikius.

SAUGUMAS, NE BAIMĖ

Saugumas – tai psichologinis, ekonominis ir fizinis žmogaus būvis.

Taika Europoje ir pasaulyje yra pagrindinė įvairiapusio saugumo sąlyga. Mūsų gyvenimo ir jo vertybių užtikrinimas įmanomas tik taikos sąlygomis, todėl geri ir dalykiniai santykiai su kaimynais būtini.

Žmogus privalo atsisipirti psichologinei, ekonominei ir fizinei prievartai. Mes sieksime krašto apsaugos stiprinimo, grįsto piliečių civiliniu – kariniu pasirengimu. Šalies dalyvavimas transatlantinėse gynybos struktūrose ir NATO – būtina Lietuvos stabilumo sąlyga.

Santalka „Lietuva yra čia“ – už stiprią Lietuvą suverenių Europos Sąjungos valstybių bendrijoje. Santykiai su artimiausiomis kaimyninėmis šalimis – Latvija ir Lenkija turi esmingai keistis, plėtotis. Visos tarptautinės sąjungos ir tarptautinio bendradarbiavimo instrumentai turi tarnauti Lietuvos ir regioniniam saugumui.

Saugumo sąlyga – tai ir saikingas vartojimas. Vartojimas negali būti didinamas skatinant valstybės ir asmenų skolinimąsi, besaikiškai naudojantis tarptautiniais kreditais.

Taip pat gamtos išteklių – ne privatizavimo objektai, tai valstybės turtas.

Valstybė, jos žmonės/piliečiai neturi tapti komercinių bankų, finansinių organizacijų įkaitais.

Energetinė nepriklausomybė, tvarių energijos šaltinių plėtra ir efektyvus naudojimas – valstybės saugumo politika.

Visomis išgalėmis sieksime teisingumo Lietuvoje kaip vienos svarbiausių sąlygų pasitikėti Tėvyne, joje likti ir aktyviai kurti jos ateitį.

Santalka „Lietuva yra čia“ siekia:

1. Fizinį saugumą užtikrinti stiprinant piliečių samoningumą ir sąveika su saugumą užtikrinančiomis struktūromis;
2. Plėtoti saugios kaimynystės praktiką;
3. Užtikrinant ekonominį ir finansinį atsparumą krizėms, steigti Lietuvos Pilietinį (Tautos) banką, valstybinių institucijų ir įstaigų atsiskaitymų centrą;
4. Iš esmės pagerinti sąlygas jaunoms šeimoms, grįžtantiems iš emigracijos apsirūpinti būstu;
5. Didinti šeimų ir valstybės energetinę autonomiją ir saugumą, atsinaujinančios energetikos (tame tarpe – geoterminės) plėtrą, taupų energijos vartojimą;

¹ Lietuvos gyvenimo kokybės rodikliai (2019) : <https://osp.stat.gov.lt/gyvenimo-kokybes-rodikliai>

6. Siekti, kad galutinės elektros energijos kainos pramonei ir gyventojams Lietuvoje būtų ne didesnės nei regiono valstybėse (Estijoje, Latvijoje, Skandinavijos šalyse, Suomijoje, Lenkijoje);
7. Plėtoti bendrą Baltijos valstybių elektros energijos tinklą ir rinką, integruotą į Šiaurės šalių elektros energijos rinką; užtikrinti, kad Baltijos šalių elektros tinklai galėtų veikti kaip sala izoliuoto darbo režimu; sutelkti pastangas grėsmių dėl Astravo AE (Baltarusija) ir Baltijos AE (Kaliningradas) sumažinimui;
8. Įtvirtinti teisėjų tarėjų institutą šalies teismuose jeigu tai nepadarys teisingumo vykdymo sudėtingesnį, brangesnį ir ilgesnį;
9. Lietuvos Respublikos ikiteisminio tyrimo ir kriminalinės žvalgybos institucijų veiklos optimizavimas;
10. Viešosios tvarkos sustiprinimas regione, gausinant teisėsaugos pajėgas ir darbą su nepinamečiais, socialinės rizikos šeimomis, vagystėmis;
11. Diegti horizontalios karjeros sistemą statutinėse tarnybose, atsisakant nepotizmo ir pataikavimo vadovui tradicijų.

ŽYDINČIOJE ŽEMĖJE, NE DYKUMOJE

Lietuva - žalias kraštas, pavasarį pražystantis margaspalviais žiedais. Tai tautos namai ir valstybės turtas. Didelė Lietuvos pievų ir miškų dalis nesukultūrinti, jie stebina užsieniečius savo biologine įvairove. Lietuvos miškai ir girios dar netapo miškų plantacijomis. Upės, ežerai ir jūra alsuoja gyvybe. Esame labai turtingi gėlo vandens klodais (trečdalis planetos gyventojų jaučia jo stygių).

Miškas padeda užtikrinti aplinkos kokybę, išsaugoti biologinę įvairovę. Miško teikiama mediena ir kiti miško produktai tenkina ekologines, ekonomines ir socialines visuomenės reikmes. Miškas yra esminis ekologinės pusiausvyros veiksnys – sudaro daugelio gyvūnijos ir augmenijos rūšių buveines, stabdo dirvos eroziją, sugeria anglies dvideginį ir grynina orą, kaupia anglį biomasėje ir kartu mažina šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį atmosferoje, saugo gruntinius ir paviršinius vandenis, taip pat suteikia galimybę žmonėms poilsiauti. Privalome išsaugoti Lietuvos miškus ateities kartoms, didinti miškų teikiamą įvairiapusę naudą visuomenei, užtikrinant darnaus miškų ūkio principų įgyvendinimą visuose šalies miškuose.

Besikeičiantis klimatas palietė ir Lietuvos žemės ūkį. Lietaus stygius ir alinantys karščiai pateikė didžiulius išūkius žemės ūkiui. Klimato šiltėjimo padarinius pajuto Lietuvos žemdirbiai. Todėl ypač svarbu stiprinti žemės ūkio sąsajas su mokslu, sudaryti finansines, materialines sąlygas atlikti tikslinius tiriamuosius darbus, kurie sušvelnintų neigiamus ekonominius padarinius, susijusius su klimato kaita.

Nuo mūsų pilietiškumo ir vartojimo priklauso, kaip keisis ekologinė situacija pasaulyje, kiek bus iškirta girių Lietuvoje.

Santalka „Lietuva yra čia“ siekia:

1. Integruoti VISUS Darnaus vystymosi tikslus į valstybės valdymą;
2. Darnaus vystymosi švietimą integruoti į mokymosi visą gyvenimą sistemą;
3. Plėtoti ir remti atsakingo verslo, atsakingo, ekologinio ūkininkavimo, sąžiningos prekybos, atsakingo vartojimo sistemas bei iniciatyvas;
4. Plėtoti trumpąsias maisto tiekimo grandines, mažinant transportavimo atstumus nuo lauko iki stalo prisidėti prie CO2 mažinimo;
5. Žemės ūkyje keisti plėtos kryptis, t. y. palaiptiesniui pereiti prie organinės – ekologinės žemdirbystės ir gyvulininkystės.

6. Mažinti pakuočių atliekas, remti Nulinės taršos (angl. Zero waste) iniciatyvas; plėtoti Žiedinę ekonomiką, mažinant taršą, chemikalų panaudojimą žemės ūkyje ir pramonėje;
7. Sutelkti visas jėgas plėsti ateities „švarios“ energetikos (saulės, vėjo) vystymą.
8. Sustabdyti plynuosius kirtimus, miesto parkų ir žaliųjų plotų naikinimą;
9. Būtina suderinti miškų ūkinę veiklą, generuojančią pajamas ir socialinę, ekologinę aplinkosauginę ir kitas veiklas, neduodančias pajamų; šias veiklas vertinti kompleksiskai (ne tik finansiniu požiūriu);
10. Įgyvendinti racialesnio miškų išteklių naudojimo priemonės, atsižvelgiant į mokslininkų rekomendacijas bei ekologines, ekonomines ir socialines visuomenės reikmes;
11. Visuomenės teisė dalyvauti priimant sprendimus, niekas neturi teisės sudaryti išskirtinių sąlygų grupei suinteresuotų asmenų naudoti miško išteklius savo reikmėms visuomenės bei valstybės sąskaita. Priimant reikšmingus sprendimus dėl visų mūsų turto miškų naudojimo, būtina atsižvelgti į mokslininkų pasiūlymus, visuomenės nuomonę, jos poreikius bei valstybės interesus.

SVEIKAS, NE PACIENTAS

Apie 80 proc. sveikatos priklauso nuo gyvenimo būdo – maisto, fizinio aktyvumo, streso, žalingų įpročių, išorinės aplinkos užterštumo. Medicinos pagalbos sistema veiksminga gydant ūmias būkles, traumas, tačiau patiria nesėkmę lėtinių ligų srityje. Žmonės vis didesnę gyvenimo dalį praleidžia sirgdami įvairiomis lėtinėmis ligomis, kurių būtų galima išvengti pakeitus gyvenimo būdą.

Maistas. Pramoniniu būdu auginto ir gaminto maisto vertė yra žymiai menkesnė nei užauginto ekologiškai. Valstybė turi skatinti ir remti ekologiško maisto auginimą, pardavimą vietos rinkoje, užtikrinti užauginto ekologiško maisto prieinamumą ir skatinti jo vartojimą.

Fizinis aktyvumas. Informacinių technologijų ir robotizacijos plėtra lemia mažesnę žmonių judėjimą. Fizinio aktyvumo stoka pasaulyje lemia 6 proc. visų mirčių ir yra vienas iš keturių rizikos veiksnių, didinančių mirtingumą. Fizinio aktyvumo stoka įvardijama kaip pagrindinė priežastis, nulemianti apie 25 proc. krūties ir storosios žarnos vėžio atvejų, 27 proc. cukrinio diabeto ir 30 proc. išeminės širdies ligos atvejų išsivystymą. Būtinai nacionalinis fizinio aktyvumo didinimo planas.

Stresas ir socialinė aplinka. Lėtinis stresas organizme sukelia lėtinį uždegimą, o tai yra daugelio lėtinių ligų priežastis. Ilgiausiai žmonijos istorijoje trukę moksliniai tyrimai rodo, jog artimi socialiniai santykiai (su šeima, draugais), kur kas labiau nei žinomumas, karjera ar pinigai, darė žmones laimingus, saugojo žmones nuo savižudybės, psichikos sutrikimų. Artimi santykiai su aplinkiniais nulėmė ilgą ir laimingą gyvenimą labiau nei priklausymas kuriai nors visuomenės klasei, genai ar intelekto koeficientas. Žmogaus pasitenkinimas savo gyvenimu sulaukus 50 metų buvo geresnis puikios sveikatos rodiklis nei cholesterolio lygmuo. Tie, kurie būdami 50 metų buvo patenkinti savo santykiais su aplinkiniais, buvo sveikiau ir sulaukė 80 metų.

Būtina skatinti bendruomeniškumą, bendradarbiavimą labiau nei konkuravimą.

Švari aplinka (oras, vanduo, dirvožemis, miškai). JT maisto ir žemės ūkio organizacija prognozuoja, jog iki 2025 m. gėlo vandens stygių jaus 2/3 žmonijos. Lietuva yra vienintelė Europos valstybė, kurioje visas centralizuotai tiekiamas vanduo gaunamas iš giluminių gręžinių – būtina šį resursą tausoti. Centralizuotai tiekiamo vandens įmonės turi išlikti valstybės žinioje, turi būti išlaikomos vandentiekos gręžinių apsaugos zonos ir užtikrinama gera centralizuotai tiekiamo vandens kokybė.

Oro užterštumas kietosiomis dalelėmis – viena iš lėtinių ligų priežasčių. Brandžių medžių miestuose ir miškų išsaugojimas – pagrindinis būdas išsaugoti švarų orą.

Žalingų įpročių (rūkymo, alkoholio, narkotinių medžiagų vartojimo) paplitimo **mažinimas**.

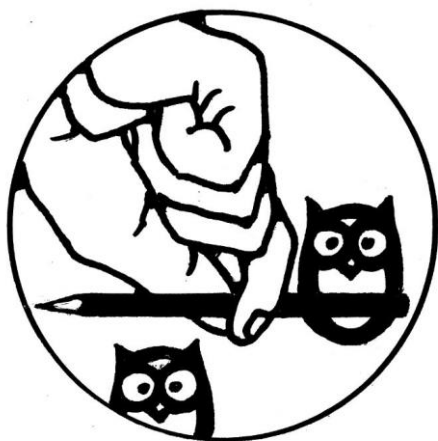
Mirčių dėl išorinių priežasčių (savižudybės, mirtys autoįvykių metu ir pan.) **prevencija**.

Būtina gerinti vėžio ir širdies bei kraujagyslių sistemos ligų profilaktinių programų įgyvendinimą. Šiose programose turi dalyvauti 70-80 proc. rizikos grupėms priklausančių asmenų.

Santalka "Lietuva yra čia" siekia:

1. Kad įstatymai būtų vertinami per poveikio sveikatai prizmę, vykdoma sveikatinimą skatinanti politika.
2. Kad medicinos specialistai (ir šeimos gydytojai) padėtų laikytis sveikos gyvensenos.
3. Kad gydytojas gydytų, rekomenduotų individualias sveikatos išsaugojimo ir profilaktikos priemones, o ne būtų raštininku.
4. Kad vaikai ir paaugliai būtų mokomi sveikos gyvensenos principų ir pagrindų.
5. Gyventojų ir ūkio sektorių efektyvus įtraukimo į visuomenės sveikatos gerinimo veiklą – ilgalaikė programa.
6. Kad Valstybė didintų Lietuva piliečių paskatas ir galimybes rūpintis savo sveikata; nedirbantiems asmenims netaikyti PSD mokesčio, o ekonomikai gerėjant jo atsisakyti.

ŠVIESUS, NE TAMSUS

Šviesus žmogus – atviras pokyčiams ir kūrybai, laisvas dvasia ir gebantis kurti gėrį sau ir bendruomenei, sugebantis ir atsispirti vartotojiškos visuomenės ekonominėms, finansinėms, ir pigių malonumų pinklėms.

Švietimo sistema, ugdo empatiškus, šeimos, bendruomenės, tautos atminčiai ir atsakingus už savo daromus sprendimus dabarties bei ateities kartoms, piliečius. Švietimo sistema ugdo žmogų, gerbiantį šalies, bendruomenės paveldą ir mokantį sumaniai integruoti pasaulines inovacijas. Visų švietimo ir mokslo įstaigų misija – tapti piliečių, institucijų ir organizacijų telkimo branduoliu, stiprinančiu bendruomenės, tautos ir valstybės gyvybingumą ir gerovę, auginantį atsparią ir jautrią asmenybę.

Švietimas ir ugdymasis visą gyvenimą: tai modernaus gyvenimo būdas, skatinantis ieškoti tvarių vertybių ir kurta visuomenės gerovę.

Visos švietimo institucijos remiasi pagarba šeimai, bendruomenei ir Mokytojui, kuris kartu su tėvais yra svarbiausias asmenybės tobulinimosi vadovas.

Asmenybės auginimas pradedamas šeimoje ir tęsiasi visa gyvenimą, sudarant tolygias galimybes kiekvienam šalies piliečiui atskleisti savo gebėjimus, įgyti ir pritaikyti įgytas kompetencijas.

Santalka „Lietuva yra čia“ siekia:

1. Sudaryti sąlygas kiekvienam Lietuvos piliečiui nemokamai įgyti išsilavinimą, saugioje, kūrybingoje, universalus dizaino principus atitinkančioje aplinkoje. Vaikams ir jaunimui, trūkstant šeimos paramos, suteikti piniginę paramą.
2. Mokytojams ir kitiems švietimo institucijų ugdytojams, švietimo pagalbos specialistams mokėti jų kompetencijas atitinkančius atlyginimus, skatinti jų nuolatinį tobulėjimą, kompensuojant išlaidas už kompetencijos tobulinimą ir papildomos kvalifikacijos įgijimą.
3. Užtikrinti, jog mokytojo pareiga ir teisė – MOKYTI, o ne daryti statistines suvestines.
4. Vidurinio ir aukštojo mokymo įstaigas, skatinti tapti socialinės partnerystės ir klasterystės centrais bendruomenėse, skatinančiose intelektualinio ir socialinio kapitalo plėtrą.
5. Kasmet didinti švietimo ir mokslo finansavimą, optimaliai tam išnaudojant jau turimą mokslo ir švietimo įstaigų tinklą, o jį optimizuojant, gautas lėšas naudoti mokytojų ir profesorių atlyginimų didinimui ir išteklių modernizavimui.

6. Remti ir skatinti privataus sektoriaus investicijas į neprograminį švietimą ir mokslą, skelbti šių investicijų mastą, atverti moderniausias privataus ir viešojo sektoriaus materialines bazes vaikų ir jaunimo praktikoms, pameistrystei ir savanorystei.
7. Padėti šeimai ugdyti ir puoselėti vaiko ir jaunuolio vertybių sistemą, skatinti mokyklas tapti pozityviosios tėvystės, kompleksinės pagalbos ir kūrybinio ugdymosi centrais.

KŪRĖJAS, NE ĮKAITAS

Kūrybiniai ieškojimai ir saviraiškos įgūdžiai įgyjami nuo pat vaikystės, išmoko žmogų surasti netradicinius sprendimų būdus, kai jis susiduria su naujomis problemomis ar uždaviniais.

Plėtojantis 4-ajai pramoninei revoliucijai ir ją lydintiems pokyčiams, reikės surasti tinkamą balansą tarp ekologinės ir socialinės-ekonominės sistemų. Todėl ypatingą dėmesį skirsime susitarimui tarp verslo, valstybės ir profsąjungų.

Tiek verslas, tiek valstybė suinteresuota vartojimo didinimu. Lietuvoje 2/3 biudžeto pajamų į biudžetą surenkama nuo vartojimo (PVM ir akcizai), kai gyvybingos ir savo klestėjimo siekiančios šalys 2/3 biudžeto pajamų dalį surenka nuo priaugančio verslo ir jo plėtros. Perteklinis vartojimas nėra pateisinamas nei ekonomikos, nei ekologijos laukuose. Esame sistemos įkaitai, nes neturime visos informacijos, ką valgome, kuo kvėpuojame, kas su mumis bei gamta tiesiogiai ir netiesiogiai daroma, kada ir kieno esame sekami.

Nuolat augantis vartojimas nėra ilgalaikio Valstybės tvarumo rodiklis.

Santalka „Lietuva yra čia“ siekia:

1. Plėtoti žiniomis grįstą, aukštos pridėtinės vertės verslą ir ekonomiką; Plėsti taikomuosius mokslus pramonėje, žemės ūkyje. Valstybinių mokslo institucijų veiklą vertinti pagal Lietuvos verslo atitinkamose srityse potencialo augimą, auštos pridėtinės vertės pramonės ir paslaugų sektoriaus vystymąsi.
2. Mokslo įstaigoms rengti tik tuos specialistus, kurie bus reikalingi ateities pramonei, žemės ūkiui; plėtoti aukštos pridėtinės vertės profesinį mokymą;
3. Sudaryti sąlygas visam smulkiajam verslui ir smulkiesiems šeimų ūkiams maksimaliai pasinaudoti finansinėmis programomis ir mokslo pasiekimais per pirmuosius trejus verslo metus, taip užtikrinant tvarų jo augimą ir kuriamą pridėtinę vertę.
4. Sudaryti palankias ekonomines sąlygas kooperacijos plėtrai, kuri paskatintų gaminti aukštos pridėtinės vertės žemės ūkio produktus, kurtų darbo vietas regionuose.
5. Visas finansines programas koordinuoti sistemiškai, per vieną ministeriją, užtikrinant, jog būtų siekiama rezultato, o ne sąlygų atitikties.
6. Įgalinti valstybės skiriamus ekonomikos atašė užtikrinti jo reziduojamos šalies ir Lietuvos SVV ir smulkių šeimų ūkių atstovų ryšių vystymą, siekiant ekonominių rezultatų.
7. Skatinti socialines ir technologines naujoves (inovacijas); Kurti palankesnę mokesčių sistemą verslui, kūrybai ir inovacijoms, ne vartojimui;
8. Kurti teisinę ir ekonominę sistemą oriam gyvenimui užtikrinti;
9. Seimo ir savivaldos narių atsakomybės įtvirtinimo teisinėje sistemoje - Seimo, ar savivaldybės tarybos narys, ar kitas renkamas asmuo privalo savo rinkėjams kas metus pateikti ataskaitą apie deklaruotų tikslų, rinkiminių pažadų įgyvendinimą.

LAIMINGAS LIETUVOJE

Lietuvių kalba, šeima, švietimas ir teisingumas – Lietuvos tvirtovės bokštai, juos dengia istorinė ir ateities lietuvių tauta, jos kultūra. Kultūroje slypi visi mūsų gyvybinės jėgos kodai, mūsų atmintis, lūkesčiai ir savastis.

Tautinė kultūra – tai pagrindinis tautos kūrybingumo ir pažangos variklis².

Dominuojančios tautinės kultūros neturinti Lietuvos valstybė netektų svarbiausio valstybės motyvo.

Globalių jėgų, kitų tautinių kultūrų „įvietinimas“ Lietuvoje įmanomas tik išsaugant lietuvių istorinę bendruomenę ir kultūrą.

Konstitucinis atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės įsipareigojimas yra užtikrinti, kad įvardintų siekių įgyvendinimo mastas nuolat tik augtų ir būtų paisoma fundamentinių žmogaus teisių ir oraus gyvenimo standartų.

Žmogus Lietuvoje turi jaustis savas, reikalingas ir LAIMINGAS.

Santalka „Lietuva yra čia“ kviečia Lietuvos piliečius, lietuvius užsienyje grįžti ir prisidėti prie Tėvynės klestėjimo.

Visi Lietuvos žmonės yra Lietuvos vaikai.

*Projektą tolimesniam svarstymui ir diskusijoms parengė,
kuriamos politinės partijos – Santalkos „Lietuva yra čia“*

Iniciatyvinės darbo grupės nariai:

Arvydas JUOZAITIS

Algis AVIŽIENIS

Algimantas BELZUS

Dalia MATUKIENĖ

Dalius SERAFINAS

Gintautas KNIUKŠTA

Saulius LAPIENIS

Saulius LAPĖNAS

Markas MARCINKEVIČIUS

Iliustracijas kūrė Jonas VARNAS.

² Tai pagrindžia tarptautinių tyrimų duomenys.